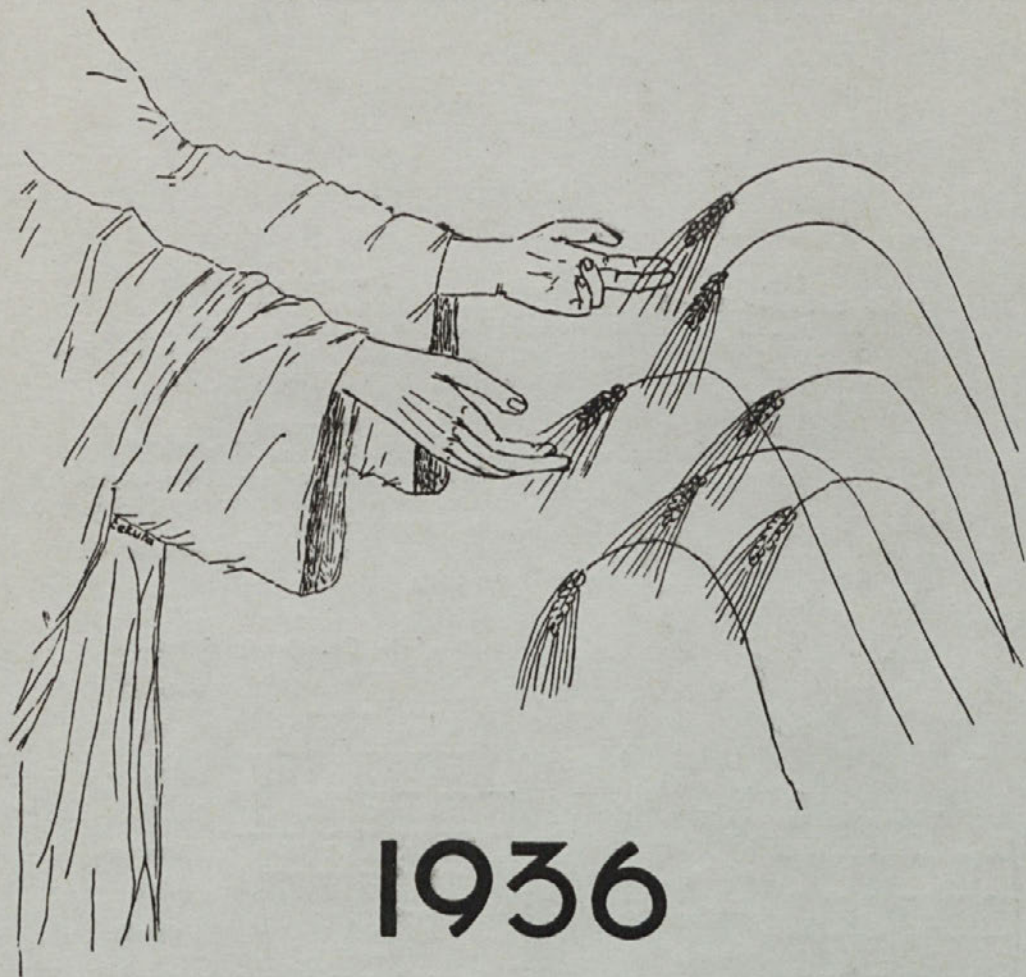

Poštnina plačana v gotovini.

Štev. 9.

NAŠ^V DOM

1936

LIST · SLOVENSKE · MLADINE

»Naš dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimpreje po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš dom« se naroča pri upravi »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 5, in stane pod skupnim naslovom Din 18, posamezni naročniki pa bodo plačali Din 20 letno.

Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40 kot odškodnino za napravo klišeja na naslov uprave.

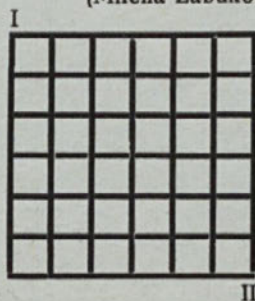
Zaupniki in agitatorji »Našega doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega doma«.

Grb.
(M. iz Guštanja; 25 točk.)

Kvadrat.
(Milena Zabukovec; 15 točk.)

običaj
moško ime
posoda
del omare
moško ime
trgovsko podjetje

I — II = ?

Vremenska napoved.
(Castor & Polux; 20 točk.)

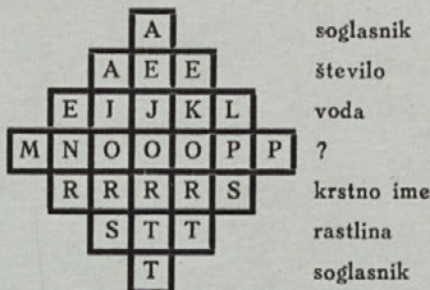
VIII 2; II 2; IV 5; VI 4; X 2; XI 2; II 3;
IV 5; VII 4; IX 1; X 2; I 2; XII 5; I 5; IV 5;
X 1; VIII 3; IX 9; XI 2; III 1; V 3.

Črkovnica.
(L. Sotošek; 15 točk.)

Cegnar, črnilo, Klemen, Kolumb, presta, poluta, gruden, zavist, stolar, svinec, topola, pramoč, sirena.

Jemlji po dve črki iz posameznih besed. Dobiš lep pregovor.

Križ.
(Jože, Cezanjevi; 15 točk.)

Po sredi navzdol in počez imeni dveh pisateljev (pesnikov).

Skrit pregovor.
(Mlakar J.; 15 točk.)

Mlakar, pridost, sene, rosta, nasti, setre.

Nadaljevanje na 3. strani.

NAŠ DOM

Maribor, september 1936

Štev. 9

Katoliški človek.

Živimo v dobi, ki skuša izklesati lik katoliškega človeka. Vidimo, da se je nasprotnikom v precejšnji meri posrečilo izklesati lik doslednega svobodomisleca, doslednega komunista, doslednega nacionalista. Vemo, da je ta njihov lik — nestvor, velika zmota. Vemo, da so to ljudje, ki rušijo, ničesar trajnega in resničnega pa ne zgradijo. Zadnja desetletja in stoletja jim je dala zgodovina slabo izpričevalo, izpričevalo rušilcev reda.

V enem bi jih smeli posnemati, namreč v tem, da so z vso doslednostjo popolnoma prekvasili s svojimi idejami človeka. Če so sovražili, so sovražili strastno, če so se borili, so se borili z besnostjo, če so uničevali, so uničevali s temelji vred. Njihov fanatizem je dosegel višek. Zato so imeli v mnogih deželah tudi uspeh in katolicizem je trpel, ker jim ni postavil naproti močnih, strnjenih vrst in ljudi, ki bi bili utrjeni v svojem katoliškem prepričanju.

Ljudje iz naših katoliških vrst tožijo, da smo premalo odločni, premalo katoliški, premehki. Pravijo, da ne vemo, kaj hočemo, očitajo nam, da ne spoznamo pravočasno nevarnosti, ki preti. Ne uvidimo dostikrat, da nam rušijo temelje, ki nanje gradimo mi. Ali se morda res uresničuje v naših časih beseda Kristusova, ki jo je govoril apostolom na vrtu Getzemani, rekoč: »Vi spite, a Juda ne spi!« Morda res spimo brezskrbno včasih, ko sovražnik snuje in dela.

Katoliški človek! Danes ga zelo potrebujemo. Saj imamo sredstva, ki nam jamčijo za duhovno nadmoč nad nasprotniki. Treba jih je le uporabljati in se okoristiti z njimi. Idealni lik katoliškega človeka se pa ne da doseči z lahkoto, nasprotno, treba je truda, treba samozatajevanja, treba je boja s samim seboj in s svetom. Treba je jasnosti v načelih in zdravja v telesu. Treba je učenja in zavesti katoliške solidarnosti.

Tudi za vas, fantje, velja to. Vi želite ohraniti vse tiste dobrine, ki vam jamčijo za vašo srečo in življenjsko zadovoljnost. Pazite torej na tiste, ki vam te dobrine jemljejo in uničujejo. Ohranili jih boste samo, če boste v trudu in znoju izklesali v sebi lik katoliškega človeka — fanta, ki bo naše katoliško gibanje lahko z njim računalo.

Nič ni tako škodljivo našemu katoliškemu gibanju kakor ljudje-polovičarji. Bodite torej katoliški fantje — pa celi!

Dr. M.

Mi bomo zmagali. Jaz gledam duha apostolstva, ki se kaže v naši mladini in vidim, da je naš čas bogat na ljudeh požrtvovalnosti, ki so pripravljeni dati vse za Kristusa in njegovo kraljestvo, zato: mi bomo zmagali!«

Pij XI.

Stanovi in država.

Stanovska zavest.

• Človek mora zrasti s svojo domovinsko občino in državo z vsemi svojimi močmi. Morejo pa zrasti z domovinsko občino in državo le kot člani nekega gotovega stanu. V koliko bodo znali izpolnjevati dolžnosti svojega stanu, v toliko bodo tudi dobri člani občine in države. Stanovska zavest je nekaj zelo važnega, kar daje človeku neko posebno stalnost in življenjsko nalogo. Ljudje, ki nimajo nobenega poklica in stanovske zavesti, za državo in občino malo pomenijo.

Človek, z malimi izjemami, pripada ali kmečkemu ali delavskemu, mestnemu ali obrtnemu stanu. Stan mu je zarezal v dušo nek posebni stanovski značaj, ki se razodeva v mišljenju, stremljenju in delovanju. Zato mora vsa kultura, prosveta, tudi že šola, računati s tem stanovskim okoljem, če hoče v duši pripadnikov teža ali onega stanu vzbuditi ljubezen do države. Čim bolj bo poglobljena ljubezen do stanu, tem bolj se bo dvignila stanovska kultura, tem bolj bodo stanovi močni.

Ne da bi podcenjevali kateri stan, moramo priznati, da je nekakšna hrbtenica v državi kmečki stan. Delo v tem stanu ne sme biti človeku nekā neizbežna nujnost, ampak vesela potreba. Morda živijo nekateri vse preveč v prepričanju, da je v kmečkem stanu trpljenje, ki ga naj skuša človek čim preje zamenjati z navidezno sladkostjo življenja in dela v mestu. Motijo se. Kmečko delo ima svojo pestrost in posebno poezijo. Tu ni tiste monotonosti, enoličnosti, kakor kje v tovarnah. Kmečko delo je raznoliko, drugačno zimsko, drugačno poletno, drugačno jesensko in drugačno pomladansko. Kmečko delo spremlja pesem in pravljice.

Treba je kmetu tudi kmečkega stanovskega ponosa. Kmečki stan nudi zadosti prilike za šolanje. Ni sicer to šolanje v gotovih predmetih, temveč posebno šolanje iz dneva v dan, ki pa vendar da kmetu posebno stanovsko izobrazbo, ki jo ljudska šola dopolni, oziroma v gotovem oziru izpopolni. Tako se kmečki človek izobrazuje na lastni zemlji, ki mu daje znanje, poštenje in stanovski ponos. Kremenita kmečka nprav je njegova odlika. Nič ni treba posnemati meščana, lepša in bolj naravna je kmečka pristnost.

Žal, da je kmečko življenje začelo ponekod že propadati. Ne rastemo več v pristnem kmečkem okolju in se mu nekam odtujujemo. Različni so vzroki tega propadanja.

Novodobne prometne razmere so prvi vzrok propadanja kmečkega življenja. Napredek v tehniki je ono zaključeno kmečko življenje, ki se je odigravalo samo v vasi, od sveta ločeni, zblížal z mestom, z mestnim življenjem. Med mestom in vasjo so danes stiki bolj ozki. Kmečki človek hodi v mesto po raznih opravkih, k uradom, nakupovat, prodajat, študirat. Mestni ljudje prihajajo v naše vasi in prinašajo tja mestne navade, knjige, mestno modo. Ta zveza med deželo in mestom slabo vpliva na dušo kmeta, ker ga draži in vznemirja. Zato je nevarnost, da bi se navzel ravno onega, kar prinaša mesto slabega. Tisto,

kar ga bo nekam mikalo, bo sprejel, ono, kar je pa dobro, pa potrebuje resnega truda in treznega premisleka, pa ne bo sprejel, ker mu ni za dolgo razmišljanje. Tako stojita danes drug drugemu nasproti dva svetova že v naših vaseh, pristni stari kmečki in pa novi, po mestnih vplivih pokvarjeni. Med obema se bije boj in zdi se, da podlega star, konservativna kmečka pristnost. Ta boj nekoliko razdvaja nekdanje tako lepo kmečko občestvo.

Kvarno vpliva na našega kmečkega človeka tudi zmotno mnenje, da je sreča in zadovoljnost doma samo v mestih. Misli, da spada kmečki stan med nižje stanove in da je srečen tisti, ki se mu posreči, povzpeti se nad ta stan. Z nevoščljivostjo gleda mnogi kmečki fant na mestne ljudi, o katerih misli, da so srečnejši od njega. Tako mu postane delo na kmečki grudi nekam tuje, neznosno težko, v breme. Razumljivo je, da tako mišljenje ne krepí kmečke stanovske zavesti, ampak jo slabi in rahlja kmečko vaško občestvo.

Našemu kmečkemu fantu treba prepričanja, da je zemlja vir zdravja in najboljšo jamstvo obstoja. Naj bo ponosen na svoj stan in naj skrbi, da bo dal zemlji vse svoje moči in svojo ljubezen. Zemlja mu bo hvaležna in ga bo bogato nagradila.

Dr. X.

Adam in Barica.

(Za kravico.)

Kmečki roman. — Spisal J. Š. Baar, prevedel X.

IX.

Šele tedaj, ko je Barica vsedla na štor, je nehala bol in iz njene duše se je umikala žalost, življenje se ji je prikazovalo zopet v lepih barvah veselja in sreče. Kakor da bi se vzbudila iz težkega spanja, kakor da je prišla iz ječe, vrnila se iz ujetništva, je vzkliknila vsa vesela kakor otrok:

»Hvala Bogu, da smo že tukaj!«

»To ti je ljubo, kaj ne?« jo vpraša Adam, ki je bil sam srečen, ko je gledal njo zopet razigrano in srečno.

»Pa še kako ljubo, pa še kako...« je ponavljala Barica, ki ni vedela, kako bi dala duška svojemu sanjavemu razpoloženju.

»Pojdiva torej, da prideva čimprej domov, v najino kočico!« ji je moral sedaj Adam sam prigovarjati.

Kmalu za Hodovim sta krenila s ceste, šla mimo Šterbovičeve hruške, na kateri je bila pritrjena Marijina podoba, in kmalu sta bila pri klenčkem pokopališču.

»Poglejva na materin grob!« reče Barica in krene proti zidu. Adam gre z njo, sname klobuk in prične tiho moliti. Čez zid je videl dobro grob svoje matere, pač pa se je morala Barica spenjati na prste, da je videla na pokopališče. Nazadnje je zagledala neporasli grob stare Konopovičke.

»Sirot!« reče s sožaljem in toplo, potem pa pravi: »Njej je tu dobro. Raje bi bila tukaj mrtva ko pa tam živa,« in pogleda proti zahodu — proti Bavarski.

Takrat, ko je stala tam in se spenjala in dvigala, je naenkrat zadrhtela in pobledele. Prvikrat je začutila, kako se ji je živo dete zagibalo pod srcem. Privila je roke k sebi, tiho odšla od zida na cesto in šele tam je Adamu, ki jo je nekam presenečeno gledal, rekla:

»Adam, dete... živo dete...«

»V Klenču so zapeli zvonovi. Vabilo je k veliki maši.

Tako sta se oba vračala iz ženitvovanjskega potovanja. Pol leta sta preživela tam, Barica je nosila v nedrju 200 zlatih mark, pod srcem pa — živo dete.

— — —

»O ljubi Bog — glejte Barico!« je zaklicala iznenadena in zakrilila z rokami teta Matuševička, ko je stopila Barica čez njihov prag. Prinesla ji je sveto podobo kakor da bi se vrnila iz romanja.

»Ta slika je sicer nemška,« je rekla Barica, »pa bo vam vsaj spomin na to, da sem bila jaz na Nemškem.«

»Drago dete, kako sem se te prestrašila, prišla si kakor duh. Naše iz Bavarske pričakujejo šele za cerkveni god ali pa morda še pozneje, takrat, ko bo žegnanje v Klenču — šele po sv. Martinu se vrnejo domov.«

Toda s temi besedami je ta dobra duša hotela samo prikriti neprijeten vtis, ki ga je na njo naredila Baričina sključena in izmučena postava, debel vrat, suho lice in težek, hropeč dih. Toda Barica je to čutila.

»Vem, teta, vi ste se prestrašili, ker sem tako spremenjena.«

»No, to pač ne gre drugače,« pravi Matuševička smeje, kakor da nič ni, »saj veš, da dekleta pojejo:

Roža jaz sem, roža,
dokler nimam moža.
Ko dobim pa moža,
venem kakor roža.

Da, da, mož nam k lepoti nič ne doda,« in zopet gleda njeno postavo, ki je vidno kazala znake materinstva.

»To sem pa kupila stricu,« pravi Barica in položi na mizo lepo tobačnico. Bila je iz usnja, krog in krog obrobljena in se je zapirala z dvema jermenčkoma.

»To se bo veselil!« pravi kmetica in veselo sprejema darove. »Kaj si pa prinesla materi?«

»Robec za na glavo. Očetu sem kupila robec za okoli vratu, dekletom pa pisane vrvice.«

»No, kako je bilo tam? Pripoveduj mi!« pravi radovedna teta Matuševička.

»Bolje je, da ne vprašujete — morda enkrat v zimi — sedaj pustimo to. Niti misliti nočem na to, ker bi morala jokati. Teta, draga teta, — kolikokrat sem se tam spomnila na vas in na službo pri vas!« Tako je toplo in skoraj jokaje govorila Barica, tako, da so kmetico skoraj oblile solze ginjenosti. Že pogled na Barico samo ji je povedal vse.

»Ti ubogo, revno dekle,« jo je pomilovala in obenem tolažila, da bo sedaj vse drugače: prislužila si je nekaj, spet se bo pomladila: »Samo, da še to prestopiš,« reče in obrne pogled zopet na Baričino postavo...

»Adam je šel k gozdarju, rad bi šel zopet v gozd na delo, jaz pa sem k vam prišla, če imate kakšno delo. Treba je jesti, ne smem lenariti,« je rekla naravnost Barica.

»Če imamo delo? Pa še koliko! Če bi imela štiri roke, bi nam prav prišle. Kosimo in sušimo otavo, niti zrna rži še ni v zemlji, krompir bo treba okopati, potem pride mlačva, lan bo treba tretji in česati — moj Bog, koliko dela nas čaka!« Težko in v skrbeh vzdihne gospodinja.

»To ni nič posebnega, vse to je igrača, ne pa delo,« reče Barica z

Prizor misterija »Sleher-
nik«, ki ga je igral Ljud-
ski oder v Mariboru 8. in
9. avgusta t. l. v Ljudskem
vrtu.

veselim nasmehom. »Morali bi iti v Monakovo, teta, pa nositi na glavi škaf z ometom od jutra do večera in se spenjati po lestvah kakor do neba, potem bi videli, kaj je delo. Pa kaj je bilo, je bilo,« reče in zamahne z roko, »prišla bom torej kar jutri. Kje pa kosite?«

»V Rosovci. Trava je že polegla.«

»V Rosovci. To me veseli. Tam se mi je vedno najbolj dopadlo.«

Tako sta že dan po vrnitvi, v ponedeljek, šla Adam in Barica dobre volje na delo, po katerem sta tako hrepenela.

Adam je šel s sekuro in motiko na rami v gozd. Sekal bo šture, kopal kamenje iz zemlje in ga nosil na kup in pripravljaval zemljo za setev. Veselil se je tega dela in še bolj svojega starega prijatelja: gozda. Hitel je k njemu, hrepenenje ga je tako gnalo, da se je potil. Ko je stopil v gozd, mu je bilo kakor da bi prišel v hladno hišo. Snel je klobuk z glave in obstal.

Krasen in bujen gozd, veličasten v svoji rasti, vzvišen v svoji veličini in sili, se je razprostiral pred njim nepregleden in neprodiren. Drevo se je stiskalo k drevesu kakor ljudje v cerkvi. Gozd je bil tih, ni šumel in ni se oglasil. Kakor vojska ob povelju »pozor!« so stale smreke in jelke ravno, nepremično, podobne kipom, ki mole proti nebu. Pri njihovih nogah je pa ležalo kamenje med korenjem raztreseno, posuto z igličjem in poraslo z mahom. Tu in tam je pognal mladoles — kakor majhna deca — in se stiskal v senci in hrepenel po soncu in zraku. Potočki so iz hladnih izvirkov bežali od tod v svet in žuboreli med potjo veselo pesem. Ptičke so kakor brenčeči čmrlji letale po gostem gozdu in so, mlade in stare, prepevale svoj veseli spev.

Adam se je zagledal v debla dreves in se mu je zdelo kakor da bi bili to sami gosti in v zemljo zasajeni stopi, ki nosijo na svojih koncih sam nebeški obok. Za nekaj časa pa se mu je že dozdevalo, da so to noge ogromne živali, ki stoječ tukaj počiva. Spreletela ga je neka veličastna groza, nepoznana tajnost se je dotaknila njegove duše, ko je po dolgem času zopet stopil prvikrat v gozd.

Globoko je vzdihnil. Kakor da bi ta njegov vzdih slišal gozd, kakor da bi bila debla živa, so ga začeli ponavljati vršički in so zašumeli... Kakor da mu je po tem šumenju postalo v duši lažje, v duši, ki je vsa

klicala po gozdu, je korakal Adam po poti, ki je vodila v notranjost gozda, dalje . . .

Istočasno je Barica v Rosovcu z grabljami razmetavala dolge rede drobne in goste otave, ki so jo kosci nakosili že od ranega jutra. Po deveti uri pa, ko je sonce že osušilo rosnati kraj, je šla zopet obračat. Jemala je v roko šop dišeče trave, ki se je sušila, ga nesla k glavi in vdihavala njen lep duh, potem pa jo je zopet razprostirala po travniku v tanke plasti. Tu in tam je pri tem delu nekoliko postala, oprla se na držaj grabelj in se ni mogla dovolj nagledati svojega rojstnega kraja. Kakor veseli otroci so hitele njene oči okrog in pohitele k zelenemu gozdu. Zagledala je v njem sivo praznino, ki je bila od daleč videti kakor lišaj, ki je izjedel ono gozdno zelenje. Obeljena debela, ki so se sušila, so se belila v daljavi kakor prikazni.

»Ta goličava je nova, lani je še ni bilo,« je menila Barica in se spomnila, da je tje odšel Adam na delo.

Bilo ji je kakor da bi bila naenkrat v gozdu. Slišala je mehki šum plazečih se zelencev, čutila duh smole, videla skozi krone modri nebesni svod in kako skozi njegovo poltmo prodira sonce in prepleta z zlatom prostore gozda . . .

S silo se je morala odtrgati od tega lepega sanjarjenja. Začela je zopet grabljati — za trenutek pa je že zopet dvignila glavo in se pustila vladati od onega, kar je bilo okrog nje. Zagledala se je proti Rasoši, po plitvi kotlini ji je hitel pogled, da pozdravi Lahce in tisti mostiček čez potok, dalje ji je tonil pogled v malih ribnikih in hitel dalje tje do planin, kjer se je ustavil na Gradini in pobožno počival na Kozini . . . Z užitkom je celo poslušala rezke zvoke kamna, ki je z njim kosec brusil koso in že več kot desetič klepal koso na klepaču: to se ji je zdelo kakor najlepša godba in je pretresalo Baričino telo, da je kakor vesel otrok govorila po taktu:

»Le kuj, le kuj, kovač,
nogo mi obkuj,
pa dobil boš groš.«

Takoj nato pa je že nekam otožno tožila s kladivom:

»Joj, joj, joj!
Vse je napak nocoj.
Juha je vzkipela,
kaj gorja sem pretrpela!
Joj, joj, joj!
Vse je napak nocoj!«

Ko so šli opoldne s travnika domov, je zazvonil poleg šole v zvoniku na zvonarjevi kočici zvonec. Z užitkom ga je poslušala Barica in pobožno molila »Angel Gospodov«. Za vso veličastno zvonjenje zvonov, ki jih je slišala na Bavarskem, ne bi dala srebrnega glasa tega zvončka . . .

Tudi po obedu se ni mogla zadosti nagledati lege okolice. Povsod po travnikih so nalažali šumeče seno na vozove. Kup za kupom je ginil, voli so vlekli vozove od kupa do kupa, ko so se pa boki voza izbočili kakor debelo lice, so se zamajali vozovi kakor gosi, ki se vračajo s paše v vas. Skozi vas se cesta spenja in se kakor kača vije kvišku. Od nje se na obe strani, kakor veje od debela, ločijo sledovi koles na dvorišča hiš. Kakor kadar pastirica tira gosi domov in se one ločijo od jate na desno in na levo in izginejo skozi odprto lesno, tako so izginali vozovi skozi lese vaških koč, drugi zopet so ropotali prazni navzdol skozi vas . . .

Po delu sta se zopet sešla Adam in Barica, ki je bila nad vse srečna. Skupaj sta sedla na leseni prag svoje hišice in brez besed gledala na nebeški svod. Bilo je to hodske nebo tako lepo, da mu ni enakega. Nепrestano je menjavalo svojo krasno obleko. Takoj v jutro se je obleklo v sporkorniško modro obleko, v barvo halje, ki jo Barica nosi v postnem času. Opoldne je postalo nebo belo, mali oblaki so plavali po njem, kakor široki rokavi, vezeni robčki in trdi ovratniki srajc, ki jih je Barica oblekla, ko je šla na zabavo. Zdaj na večer pa je postalo temno kakor robec za na glavo, zato so pa zažarele zvezde kakor biseri in kakor svetli nakit na glavi bogate hodske neveste...

Nekaj časa sta tako sedela, pa so že prišli iz cele vasi k njima, da ju povprašajo, kaj delajo njihovi tam na Bavarskem, kako jim tam gre, kaj so sporočili, če se jih kaj spominjajo in če so jim kaj poslali...

Adam je po vrsti vse razlagal in dal vsakemu, kar je bilo njegovo, štel je marke in jih deval v trde dlani in sporočil pozdrave. Barica pa je sedela, ne da bi spregovorila besedo — samo oči je obračala proti nebu.

»Vrnili se bodo iz Bavarske šele pred našim žegnanjem, preje ne, ker so se dali zapisati še za zgradbo ene hiše. To bo trajalo dva meseca, če ne več, predno bodo gotovi.«

»In ti, zakaj nisi še ostal, zakaj si se vrnil?«

»Ni se mi tam dopadlo,« reče Adam. Sram ga je bilo reči: »Tožilo se mi je po domu.« Glasno reče: »Hotel sem prislužiti za kravico, več ne.«

»Drugje je morda boljše, ali v Monakovem, kjer smo bili mi, ni lepo. Povem samo to: Iz tujine nič dobrega ne pride, denarja se res zasluži, pa se to zopet na drugi strani izgubi. Ne vem, kako bi vam povedal to, kar mislim: mnogo novotarij sprejmejo naši tam, zanemarjajo svojo nošo in svojo govorico, radi govorijo v tujem jeziku, dopade se jim tuja godba in tuje pesmi in zapravljajo zdravje.« Tako je govoril Adam kakor kakšen prerok in umolknil. (Dalje sledi.)

Tako po svetu naokrog . . .

»Bog daj dobro, Tona,« tako sem vesel pozdravil prijatelja, ko sva se onile dan srečala, ko sem rajzal po svetu. Beseda je dala besedo. Razgovarjala sva se o tem in onem. Pa vprašam Toneta: »Kako pa je z društvenim življenjem pri vas? Ali migate kaj?« Začudeno me je pogledal in nekam užaljeno rekel: »Ko bi ne bil ti, bi zameril tvojemu vprašanju. Da bi pri nas nič ne delali? Ali sploh ne bereš časopisov? Pomisli, v tem letu smo že desetkrat igrali.« Našteval mi je ves v ognju igre: »Domen«, »Micki je treba moža«, »Lumpacij Vagabund«, »Scapinove zvijače« itd. V isti sapi mi je že našteval, kaj vse pride na repertoar v prihodnji sezoni.

Gledal sem ga nekaj časa, potem pa ga prijel: »To je vse, drugega nič?« Ko bi ga videli, kako je zrastel prijatelj Tona. Ne vem, če me ni v istem hipu imel za prismojenega, ko sem mu zastavil tole vprašanje. Začudeno me je vprašal: »Kako misliš s tem — drugega nič?«

Pa sem ga potipal poblížje. »No tako, malo bolj na globoko.« Ni me razumel. Vprašal sem ga naravnost brez ovinkov: »Kaj pa fantovski odsek? Imate kaj sestankov? Predavanj? . . .« Odmajal je z glavo: »Ne, tega pa nimamo, pa saj tudi ni mogoče. Le pomisli: deset iger, koliko vaj je treba, predno gre vse gladko.«

Poslovala sva se. Nevoljen sem odhajal. Pred očmi mi je vstajala slika, nad katero sem ostrmel in se zgrozil. Igramo, samo igramo, nič pa ne pomislimo na prilike, ki so okrog nas. Nasprotna, protikatoliška fronta dela. Dela tiho, neopaženo, sistematično. Vzgaja napadalne oddelke, zagrizene agitatorje, fanatične in borbene ljudi, ki brez pomisleka na žrtve gredo v boj za svoje ideje. In mi? . . .

Obstal sem in strmel pred se. Videl sem praznino, ki zija v naših vrstah, v naših organizacijah. Kje so naši fantje, ki bi naj stali v prvih bojnih vrstah, pripravljeni in usposobljeni za napad? Kje sposobni vodilni fantje, ki bi se zagrizli v nasprotno postojanke ter jih premagali z uma svitlim mečem?

Kot iskra me je spreletelo in zbolelo v dušo, ko sem pomislil: Mi samo igramo . . . Zato imamo tudi toliko lutk v vsakdanjem življenju.

Ko bi bilo lahko, bi zarjovel v svet, med naše zaspane ljudi. Zakričal bi, da bi se zganili temelji sveta: Ljudje božji, kako dolgo še bomo samo uganjali teater, kako dolgo še bomo prenašali plitvi kič, katerega smo pobrali na cesti . . .

Izgubljam čas tjavendan. Mesto da bi šli vase, spoznali svojo plitvost, mesto da bi pregledali, kje so naše postojanke najšibkejše, smo se vdinjali teatru ter se tam izživljamo. S šminko in pudrom prikrivamo svoje slabosti . . .

In vendar bolj kot oderskih junakov rabimo junakov svetovnega nazora in katoliškega prepričanja, bolj kot ljubezenskih prizorov na odru, praktične, dejanske ljubezni v družinah, med posamezniki, nujno potrebujemo ljubezni med delodajalci in delavci . . . Pa je ni, ker jo kažemo samo na oderskih deskah, v odnošajih do sočloveka — do brata našega pa je čisto ni, niti toliko, kolikor je črnega za nohtom . . .

Vzgoja, izobrazba, priprava za življenje, ki ni praznik, to je bistvena naloga katoliške prosvete. Odersko udejstvovanje in igra ne sme biti glavno in samemu sebi namen. Važnejše kot vaje za igro so vaje za vsakdanje življenjske naloge. Predavanja, prosvetni sestanki, debatni večeri, to so viri izobraževalnega dela, tu se šolajo bodoči voditelji, ki ne bodo nikdar in nikoli odrekli. Socialno vprašanje, ki je pereče tudi na kmetih, komunistična nevarnost, brezbožna propaganda, ljudska fronta, katero oznanja rdeča Moskva, to so problemi, katerim moramo pogledati v oči, če hočemo obvarovati slovensko vas in našo slovensko katoliško kulturo boljševiske poplave. In pa občinska zakonodaja, če hočemo dobro sebi in soobčanom.

Sklep za v bodoče naj bo: Manj iger, pa te dobre in skrbno pripravljene, pa veliko več, trikrat in petkrat več podrobnega vzgojnega dela med našo mladino na fantovskih večerih, da bomo vzgojili kvas — za novi rod Kristusov, ki bo kakor Makabejski bratje — kladivo, kladivo v rokah Boga . . . —ič.

Pesmi ni več.

Lep sobotni večer je. Nekje daleč se glasi fantovska pesem. Veter jo prinaša in potem zopet odnaša.

Laznikov Jože sloni ob oknu, zre v lepo noč in posluša pesem. »Podgorski pojo,« zašepeče. »Kje pa je naša pesem? Ali ni več fantov v Dolu?«

Še pred par leti so se zbirali ob večerih in prepevali. Da, takrat je bilo lepo. Potem pa jih je razmetalo življenje, kakor razpiha veter v jeseni listje z drevesa, na sever, na jug, vzhod in zapad. Takrat je onemela pesem v Dolu, pa tudi v fantih. Ko

so potem rili pod tujo zemljo, se jim je zbudil spomin na njo. Zahrepeneli so po njej. Njih pisma so razodevala hrepenenje po pesmi, ki je minula.

Janeza je zmečkalo v tovarni, Petra je zasulo v rudniku, Ivan boleha v Argentini, drugi drugod bledijo.

Pesmi nil

Jože je bil v Belgiji. Trdo je delal in dobro služil. Spomladi ga je prijelo, odvedal je službo in šel. Vrnil se je domov, da se spet navžije pesmi. Toda pesmi ni bilo. Našel je samo enega tovariša. Drugi je postal gospodar in se oženil. Ostali pa so bili vsi v tujini. Pisal je vsem, naj se vrnejo. Bog ve, ali pridejo?

Šel je na cesto in zavriskal. Nihče mu ni odgovoril. Vse tiho, samo v klancu rjove avto.

Zapel si je pesmico in šel iskat Toneta. Našel ga je ležečega pod lipo.

»Kaj si tako tih? Vsaj zavriskaj, če pesmi ne zmoreš!« ga je nagovoril.

»Ko bi imel tri grla, bi sam pel, tako pa je lepše, da molčim.« je odvrnil Tone.

»Če se še kateri vrne, bomo spet peli kot некоč.«

»Mrtvi se gotovo ne vrnejo. Živi pa morda tudi ne. Kaj vam je sploh bilo treba iti po svetu, ko bi lahko doma ostali in bi bilo vsem lepše.«

Jože ni odgovoril. Legel je poleg Toneta in se zazrl v zvezde.

Preko poletja se jih je nekaj vrnilo, toda ne toliko, kolikor jih je odšlo. Franc se je vdal žganju, Jernej in Jaka sta postopala krog oglov, Jurij se je imel za zelo modrega in mu ni bilo več mnogo za fantovsko družčino, Janko pa je bil bolan in ni mogel več basirati.

Pesem se ni vrnila.

Lepega zgodnjejesenskega večera sta ležala Jože in Tone na gričku, kjer sta некоč najraje prepevala. Molčala sta. Kdo bi sploh govoril, preveč je bilo lepote in spominov okrog. V bližini se je zbudila pesem, ne ravno preveč ubrana.

»Mlajši poskušajo, pa še ne znajo,« je rekel Jože.

»Tako, kakor smo peli mi, ne bodo ti nikdar. Nimajo glasov,« je odgovoril Tone.

»Ob naši pesmi bi se izvežbali, a je ni več. Vzela jo je tujina, ki je nas strla. Zakaj nismo ostali doma! V tujino smo nesli pesem, nazaj pa... Našo pesem je tujina umorila...« je govoril Jože.

Fanta sta se ozrla za utrinkom, ki je zažarel in izginil za goro.

Sam...

„Ljudska fronta“ — plod framazonско-boljševiškega priležništva.

F r a m a z o n s t v o (prostožidarstvo) je že dokaj priletna maloštevilna družba svetovnih velekapitalistov s ciljem: z vse podirajočo velesilo svetovnega velekapitala prisiliti svetovne politične faktorje (odločilne činitelje) k izraziti protikrščanski smeri v zakonodaji in na vseh področjih državne uprave (notranje zadeve, prosveta, kmetijstvo itd.). Zgodovina zadnjih sto let nam izpričuje, da je svetovno framazonstvo v tej dobi svoje namene v obilni meri doseglo. V javnem življenju krščanskega sveta je zavlada laicizem (razkristjanjenje javnega življenja), ki je v dobi po svetovni vojni vsled prevladujoče tendence (težnje) podržavljenja vedno večjih predelov zasebnega človeškega življenja (gospodarstva, vzgoje, tiska, športa itd.) povzročil nevarne posledice. V razkristjanjenem življenjskem okolju se je zrušila vera tudi v mnogih človeških srcih. Kajti ljudje so postajali vedno bolj odvisni od države, ki je svojo javno oblast razširjala vedno na nova področja. P o v o j n a m l a d i n a, ki je bila laicizma deležna na najodločilnejšem življenjskem področju — v vzgoji, ki so jo države vedno bolj odvzemale družini in Cerkvi, je postala skoraj v celoti plen prostožidarskih sil; med tem je bil najaktivnejši in najspretnější m a r k s i z e m (boljševizem, socializem).

Framazonstvo je pod vodstvom diktatorjev svetovnega velekapitala — ž i d o v — z zmago laicizma nad idejo krščanske ljudske države ustva-

rilo ugoden teren (prostor, razmere) za protikrščanski boljševizem, ki je prodiral iz Azije v Evropo pod vodstvom istega zgodovinskega sovražnika krščanstva — židovstva. Svetovno židovstvo je uprizorilo eno najogabnejših komedij svetovne zgodovine: Zasovraženi, od bednega ljudstva stokrat prokleti velekapitalist žid-framazon je omogočil svojemu navideznemu nasprotniku židu-boljševiku (vsi glavni voditelji boljševizma so namreč tudi židje), da je na laicističnem polju, ki ga je posejal žid-framazon, opravil bogato žetev: zaslepljeno ljudstvo je videlo v njem odrešenika. Evropa je bila v resni nevarnosti, da stopi iz laicizma korak dalje v — boljševizem. Pa so narodi še pravočasno spregledali in videli v ovci, ki so jo sprejeli kot odrešenika, volka — žida. Boljševizmu je s tem v Evropi odklenkalo.

Pa si je zvito židovstvo, ki že od propada srednjega veka naprej goljufa in krade krščanske narode, zopet izmislilo nov način, ki naj mu pripomore na zapadu do popolne zmage. Po svojem svetovnem tisku (ogromna večina tiska je v židovskih rokah!) je vrglo v svet strašilno krilatico o nevarnosti »fašizma« (»fašizem« v židovskem pomenu je vse, kar ni pod vplivom framazonstva in boljševizma) za »demokracijo in mir«. To je bil židovski A. B pa je bila krilatica o nujni združitvi vseh »antifašističnih množic« v borbo proti tej »fašistični reakciji«. Tako se je rodila »ljudska fronta«. Pod njen plašč so stopile vse pod framazonskim in marksističnim vplivom stoječe politične skupine. »Ljudska fronta« pomeni drugo stopnjo framazonsko-boljševiške zveze, ko sta se oba židovska izrodka, žrtvujoč svoji pravi imeni, tudi formalno (oblikovno, zunanje) združila pod isto firmo. Firma »ljudske fronte« naj v drugič prevara narode, da nasedejo njenima, v ozadju skritima, pod pravimi imeni nemočočima zasovražanima roditeljema: židovskemu framazonstvu in boljševizmu.

»Ljudska fronta« svoj pravi program prav tako skriva kot svoje pravo ime. Narode vara z zlaganim programom, sestojčim iz treh krilatic:

1. proti fašizmu — za demokracijo;
2. proti vojni — za mir;
3. proti kapitalizmu — za pravičen družabni red.

Čeprav je danes več kot jasno, da je ta program navadna židovska slepilna laž, si ga vendarle pobliže oglejmo, in sicer čisto praktično v primerjavi s propagatorjem (razširjevalcem), z blagajnikom in z uresničnim idealom »Ljudske fronte« — z boljševiško sovjetsko Rusijo. Primerjajmo po vrsti vse točke programa »Ljudske fronte« z resničnim stanjem v Rusiji:

1. Proti fašizmu — za demokracijo. — V Rusiji pa vlada najhujši absolutizem, ki se izraža v sistemu samo ene dovoljene stranke, komunistične; nad šest milijonov ljudi je padlo kot žrtev boljševiškega sistema; najvišja državna oblast v Rusiji je izvršilni odbor komunistične stranke (pomislite: stranka = država); razen marksistične se ne sme natisniti niti ena druga knjiga, list, beseda itd. itd., niti sama komunistična opozicija ne sme govoriti, sicer jih streljajo (nedavno so jih ustrelili 16).

2. Proti vojni — za mir. — V Rusiji pa je vojni proračun absolutno in relativno (v razmerju do celega proračuna) najvišji na svetu. Pred nedavnim smo brali, da znaša število boljševiške »rdeče armade« v

mirnem času dva milijona vojakov (to je več kot jih ima vsa Evropa skupaj), tankov je preko 5000 — daleč največ na svetu itd.

3. Proti kapitalizmu — za pravičen družabni red. — V boljševiški državi pa je nasilno nezakonjen državni kapitalizem (kapitalizem, ki je v lasti in oblasti izvršilnega odbora komunistične stranke); prepovedano je pod najstrožjo kaznijo mezdno gibanje delavstva; kmetom je odvzeta vsa zemlja; Ukrajina vsako leto gladuje, ker ji boljševiške oblasti zaplenijo že na polju vso žitno žetev, da nasitijo dvamilijonsko armado in dva milijona privilegiranih državljanov — članov komunistične stranke; v Rusiji je nezakonjeno belo suženstvo — prisilno delo v taboriških ledene Sibirije, kjer je na stotisoče bednih ljudi, itd.

Tak je resničen program »Ljudske fronte«!

Zato v slovenskem narodu pač ne bo težka borba proti tej židovski propagandni laži. Slovenska mladina bo tudi tokrat storila svojo krščansko in narodno dolžnost. Kjerkoli se bo pojavil kak »ljudskofronterski« agent, pa naj se nazivlje za socialista, »krščanskega« socialista ali za »mačkovca«, ga bodo naši fantje krepko po najbližji poti odpravili. Zmotil se je žid, če misli, da je slovensko ljudstvo tako zabito, da mu bo nasledlo zdaj, ko se mu laž bere z obraza, ko mu ni nikoli skozi stoletja, odkar šari po Evropi.

Najvažnejše v tej naši akciji pa je to, da smo odločni in udarni kot jeklo, kajti s tem, da jedro »Ljudske fronte« — komunizem vabi v njeno okrilje tudi »krščanske« socialiste, ki so radi svoje krščansko-idejne nedoslednosti in neodločnosti nasedli, in »katoliško mladino«, — hoče zaneesti v slovensko katoliško skupnost zmedo in povzročiti našo neborbenost proti »Ljudski fronti«. Toda slovenska katoliška fronta je to nakano spoznala, predno je mogla našim vrstam kaj škodovati.

Veseli nas tudi, da stojimo proti lažni »ljudski fronti« v eni vrsti s hrvatskim narodom, katerega politični voditelj dr. Maček je jasno izpovedal, da Hrvatje prav nič ne rabijo framazonsko-boljševiške »ljudske fronte«, ker so združeni v svoji krščanski hrvaški ljudski fronti. Enako mišljenje zastopajo tudi pravi voditelji srbskega naroda. Po vsem tem izgleda, da bodo v »ljudski fronti« v Jugoslaviji ostale maloštevilne skupine komunistov, socialistov in sebe tako nazivajočih slovenskih »krščanskih« socialistov — osamljene — brez ljudstva. Ciril Žebot.

Dve sili delujeta danes temeljito, dosledno in smotrno na odrešenju sveta: Cerkev in boljševizem. Vsaka v drugačnem smislu. Med obema se bo bil boj za končno zmagō. Algermisen.

V Maribor — na treznostni dan!

V nedeljo po obletnici smrti služabnika božjega škofa Antona Martina Slomškega, 27. septembra, bo v Mariboru v dvorani Zadrūne gospodarske banke treznostni dan, ki ga priredi škofijsko vodstvo treznostnega gibanja lavantinske škofije. V spomin velikega apostola za nravno obnovo naroda Antona Martina Slomškega, v spodbudo za delo v bodoče.

Spored: Ob pol desetih bo v stolnici pridiga in sv. maša. — Ob enajstih bo v Zadrūni gospodarski banki zborovanje, na katerem bo troje

predavanj, ki bodo podala programatične smernice za delo pri нравni obnovi slovenske mladine.

Vabimo posebno zastopnike naših prosvetnih društev in fantovskih ter dekliskih odsekov, da pošljejo svoje zastopnike. Tozadevno se dogovorite z domačim dušnim pastirjem.

Polovična vožnja z nedeljsko izletniško karto.

Mlat.

Pošastno tuli mlatilnica v skednju,
štiri krepke moči so ji kos,
prah sili v oči in v nos...

Kakor stroji se gibljejo roke
in oči na široko odprte
molče govore.

Vsa potna so lica in napete rokè,
mlatilnica giblje se v taktu,
tuli in žre.

Š. J.

Spomin.

Li spomniš se, dekle, nazaj,
kak srečno bilo si nekaj,
ko je duhtel
cvetoči maj?

Zakaj srce več srečno ni,
zakaj oko se ti solzi?
Saj veš, da več
pomladi ni!

K. M.

Od vojakov. Pišem Vam iz Požarevca pri Beogradu. Bilo je sredi meseca maja lanskega leta, ko smo odjahali iz drage nam Slovenije v južne kraje naše domovine, da se izvežbamo v kasarni za branitelje naše težko priborjene očetnjave. Takrat nam je bilo vsem tesno pri srcu, da smo morali za 18 mesecev od rodnega doma — toda vojaku ne sme biti nobena stvar pretežka. Tukaj nas posebno razveseli »Naš dom«, ki priroma vsak mesec k nam in nam prinese vesti iz naše domače okolice in iz našega fantovskega gibanja. Lepo nam v črkah pojasni, česar z očmi videti ne moremo in je tako vez med nami in domačimi kraji. Težko nam je bilo, da se nismo mogli udeležiti Slomšekovih dnevo v Mariboru. — Pozdravljeni vsi čitatelji, ki Vam pride v roke »Naš dom«. Bog živi! Tovariš vojak.

Na plan! »Mladina, ti budiš nam upe zlate, srce nam dvigajo pogledi nate.« Kakšna mladina? Morda tista, ki ljubi temo, ki se klanja pregrehi in kralju alkoholu? Tista, ki samo godrnja in kritizira, pa ničesar storiti neče? Gotovo ne! Pač pa tista mladina, ki vidi bol našega naroda in skuša z delom in resno pripravo za življenje ustvariti sebi in drugim boljše čase. Naše katoliško mladinsko gibanje je tista po-

membna šola, prosvetna in vzgojna, ki jamči za mladino, da bo dobra. — Vsi tisti, fantje in dekleta, ki blodite nekam brez cilja, vstopite v vrste tistih, ki delajo in se trudijo, da bomo poroki novega in zdravega slovenskega rodu! Bog živi! Sotošek.

Moj čas. Borimo se proti ponočevanju. Pa nekateri fantje, ki so za dobro vneti, vendar ne bi radi pustili ponočevanja in se izgovarjajo, češ, da je to njihov čas. Podnevi delajo, zvečer si pa vendar smejo privoščiti nekoliko svobode. »Dan je gospodarjev, noč je pa moja«, tako pravijo. Ko bi bili to samo maloštevilni, bi že preboleli to razvado, toda takih fantov je zelo veliko. Oni mislijo, da za resnost niso rojeni. Tako v življenju navadno nič ne pomenijo. Ostanjejo brezpomembni v občini, nihče jih posebno ne upošteva. Morda pri svojih nočnih pohodih res nič hudega ne naredijo, vendar je škoda, da vsled tega svojega ponočnega mišljenja ne storijo ničesar za svojo izobrazbo in se jih tudi za nič posebnega vneti ne da. — Fantje! Borimo se zoper ponočnjaštvo radi tega, da resimo te fante in jih navdušimo, da bodo vsaj nekaj storili za svojo stanovsko izobrazbo in da bodo vzeli življenje vsaj nekoliko bolj resno. O. T.

DEKLE DEKLETU

Nikar tako hitro! Zdi se mi, da danes prehitro živimo in prehitro doraščamo. Tako hitro gremo, da nekatere ne morete niti svoje mladosti živeti. Komaj ste zapustile šolo, pa že bežite z razpetimi rokami v zakonski jarem. Naše vasi še v tem oziru niso popolnoma iztirjene, pač pa mesta. Od tam bomo pa to prehitro dozorevanje sprejele tudi v naše vasi. Škoda bi bilo. Gledala sem v mestih te žalostne pojave. Dekleta, ki bi se lahko veselila še leta in leta brezskrbne, naravnost otroške mladosti, so že v svojem mišljenju in ravnanju dorastla. Zdi se mi kakor tisti nedorasli otroci, ki jim starši nalagajo težo, ki je njihovo telo ne zmore. Opešajo in izgubijo življenjsko veselje, pa tudi telesno moč in odpornost. Zato — čakajte! Vam vsem je treba življenjske šole, ki vam jo daje mladost takrat, ko ste klopi ljudske šole zapustile. Samo tiste, ki bodo to šolo mirno

in nemoteno končale, bodo skrbne gospodinje in dobre matere. Znale bodo delati, prenašati in žrtvovati. Ne hodite torej na pota, ki zahtevajo moči, prehitro. Vrnitve več ni in veselje življenja se vam ne porrne.

Francka H.

Škofova beseda. Dekleta! Najlepsi čas je naša mladost. Ali jo res cenimo? Vse hitimo za istim visokim ciljem, izobražujemo se, jezik, ki nas ga je učila mati, ljubimo. Pa doma ostanimo! Tako nam je rekel ob Slomšekovih dnevih škof dr. Ivan Gnidovec. On, ki je daleč proč od rodne zemlje, ve dobro, kam vodi pot dekleta, ki gredo v tujino za nekim varljivim bleskom. Naše mesto je na domači grudi. Srečna je bila Marija, srečne bomo tudi me, če bomo posnemale njene čednosti — nedolžnost, ponižnost in čistost. Bodite, sestre, srčno pozdravljene!

Marija Lampl.

DRUŠTVA KMEČKIH FANTOV IN DEKLET.

V času, ko je bilo naše delovanje s silo zabranjeno, so gotovi ljudje ustanovili Zvezo kmečkih fantov in deklet. Po nastopu te organizacije se je dalo razbrati vsaj po pravilniku, da bodo društva povzdignila prosveto ter naučila naš narod, kako živeti na svoji zemlji. Z lastnimi besedami merodajnih, ki se večkrat ponavljajo po njihovem časopisju, ima Zveza namen učiti kmečko-mladinski evangelij.

Nekaterniki so se nadejali, da bodo novoustanovljena društva res služila času in oblikovala usodo kmečkega ljudstva. Vsi pa danes uvidimo, da je ta Zveza bila ustanovljena v čisto svojevrsne namene — za utrditev protiljudskega duha med preprostim, žuljavim kmečkim ljudstvom. Ne moremo mi, ki so nam slovenske svetinje vere in Cerkve drage, preboleti udarca, ki ga je povzročila polpretekla doba. Koliko naših fantov in deklet je prešlo tje, ne iz prepričanja, ampak, da delajo — seveda le slabiči. Našli so tam delo — zabavo, kar poštena poteptana katoliška prosveta ni mogla dati. Zazijale so po naših krajih vrzeli, ki so še sedaj težko nadomestljive.

Bolj kot organizacija, bolj kot absurdno pisanje proti duhovnikom — dali so Slovencem civilizacijo, borbenost in sedanost, ki bo postala tudi prihodnost, bolj kot udrihanje po klerikalcih in njihovih listih in trdnjavah — nas zanima njihovo delo. Mesto, da bi širili kmečko-mladinski evangelij luči, se zbirajo ob nedeljah in praznikih prav po vandalsko pri tekmah koscev in žanjic. Nočejo vedeti, da je Gospod posvetil nedeljo. Kmečki človek in delavec garata šest dni na polju, pa si v nedeljo radi odpočijeta, zahvaljujoč Boga za blagoslov v preteklem tednu in za delo v prihodnosti. To je krasni motiv življenja na zemljo navezanega poljedelca. Pri teh tekmah pa se skruni nedelja ter jemlje človek na ta način sebi vso dostojanstvo. Vik in krik tekmovalcev razburja najbolj hladnokrvnega človeka. Naravnost v obraz bijejo veličini slovenskega ljudstva. S skrunjenjem nedelj in zapovedanih praznikov pa kličejo nad delo prokletstvo. Namesto »bujnih sadov kmečko-mladinskega evangelija« pa toča uničuje plodove truda in znoja.

Omembe je še vredno članstvo, katero se ne sestoji samo iz res pristnih kmečkih fantov in deklet, ampak tudi iz inteligence in pa delavstva. Kakšno je delavsko članstvo, to vemo. Dobro delavstvo najde v katoliških društvih vsega. Kar pa ni za katolištvo, je za protikatoliške struje. To torej ni »društvo kmečkih fantov« ampak »koncentracija vseh konstruktivnih narodnih elementov« — če pišemo po lastnih njihovih besedah.

Slovenskemu kmetu je te prosvete že preko grla. Ne trpi več pisanja »Kmetškega lista«, ki hvali razmere v Španiji (po zadnji levičarski volilni zmagi). Naš narod noče, da bi nepoklicani »obnavljali« slovensko zemljo z besnimi izpadi in pobijanjem dejstev, ki so stara že nad 1000 let. Naša katoliška prosveta pa gre in bo šla za tem, da daleč nadkrili njihovo delo. Fantje, v boj proti vsemu, kar je nekatoliškega, lažipatriotskega in neslovenskega. Č.

IZ FANT. VODSTVA

Tečaj fant. vodstev v Celju. V dneh 21. in 22. avgusta so se zbrali odborniki fantovskih vodstev iz Ljubljane, Maribora in Celja v prijetnem in mirnem zatišju samostana lazaristov pri Sv. Jožefu nad Celjem k dvodnevemu tečaju. Bilo nas je devetnajst. Predavanja in razgovori so bili posvečeni organizaciji, vzgoji, prosveti, športu in tisku. Vsestransko se je predebatiralo, kako našo fantovsko organizacijo urediti, da bo zajamčen uspeh in z njim tudi sreča slovenskega naroda. Dobra fantovska organizacija nam je najboljša jamstvo, da bomo ohranili svoje kulturne dobrine in da bomo dvignili nivo slovenske katoliške kulture še više. — Vodstvo je prepričano, da je v naši slovenski fantovski mladini dovolj idealizma, da bo v organizaciji in v vrstah, ki se bodo na novo urejale, našla svoje mesto in storila vse, da bomo na vzgojnem, prosvetnem in športnem polju dokazali svojo moč in svojo neupogljivo vero v resnično potrebo našega gibanja. — Vabimo fante, da sledijo našemu klicu, četudi bodo zahteve procejšnje. Samo prepričanje naj nas vodi, da more samo vztrajno delo in nezlomljiv napor voditi k zmagi načel in h kulturnemu dvigu slovenskega katoliškega naroda.

Naše prosvetno in športno delo zopet pričnjamol! Poletno sezono, ki je bila namenjena bolj zunanjim manifestacijam in prireditvam, zaključujemo. S 1. oktobrom pričnemo zopet z rednim notranjim prosvetnim delom. Eno sklenimo že takoj v začetku: Poglobimo naše delo. Delajmo sistematično. Vso pozornost polagajmo na vzgojo svojih članov. Uvedimo v naše vrste železno disciplino, ki ne pozna svojevoljnosti in ugovorov.

Odsekovni sveti. Vsi fantovski odseki morajo imeti v mesecu oktobru odsekovni

svet. Odsekovni svet naj obsega sledeče: 1. Čitanje zapisnika zadnjega odsekovnega sveta. 2. Poročila odbornikov. 3. Volitve novega odbora: Predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika, vodje mladcev in športnega vodje. 4. Predlogi. 5. Slučajnosti. Takoj po občnem zboru naj vsi odseki pošljejo Vodstvu fantovskih odsekov, PZ v Mariboru, točen prepis zapisnika občnega zbora in točen seznam odsekovnih odbornikov.

Volite v odsekovne odbore sposobne ljudi. Nergače in nesposobne ljudi energično pometite z vodilnih mest. V odbore spadajo mladi, delavoljni in odločni ljudje. Le tako bomo prišli na zeleno vejo.

Red v poslovanje! Mnogi fantovski odseki nimajo poslovnih knjig. Vsak odsek mora imeti: Seznam članov, sejni zapisnik, zapisnik fantovskih sestankov, kroniko, vložni zapisnik, blagajniško knjigo. Omislite si takoj, še pred odsekovnim svetom predpisane knjige. Dobite jih v Ciri-lovi tiskarni v Mariboru. Okrožni odbori bodo letošnje leto izvedli revizije.

Delovna poročila! Zahtevamo jih brez-pogojno! Skrajna lenoba in zanikrnost je, če jih odsekovni tajnik v redu ne pošilja. Torej prosimo!

Slomšekovo okrožje PZ v Mariboru sklicuje v nedeljo, dne 4. oktobra 1936 ob 10. uri dopolne okrožni svet, ki se bo vršil v Gledališki ulici 2. Vsi odseki tega okrožja so dolžni poslati po dva zastopnika s pismenim pooblastilom in pismenim poročilom o delovanju odseka.

Fantovski odseki, razmišljajte že sedaj, kako boste praznovali praznik Kristusa Kralja zadnjo nedeljo v oktobru. Pripravite lepo akademijo!

DELAVSKA MLADINA

Mostovi...

Vlada čas raznovrstnih kriz in zastoja. Vsled tega imamo priliko gledati vsemogoče prevrate v raznih državah sveta — za izboljšanje položaja. A uspeh je vedno ta, da zadovolji le drobec ljudi, masa pa naprej trpi in obupuje. Socialno zlo se širi.

Radi tega se gradi vse polno mostov čez široko valujočo reko življenja, mostov, po katerih naj bi prišlo ljudstvo v sončno obljubljeni deželo. A zdi se, da vsa strokovnost teh učenjakov, vsa visoka kultura, moderna tehnika in znanost sociologov ne bo nikdar dogradila mostu, ki bi sodobno družbo pripeljal v boljšo bodočnost.

Poznamo most komunizma! Priznamo, da je masiven; a iz njega stopa tisoč in stotisoč nezadovoljnežev in obupancev. Na njem ostaja le nekaj zadovoljnih, veselih in navidezno srečnih obrazov.

Socializem gradi podoben most. Nikakor noče voditi človeštva v tisti srečni kraj, kjer se cedi mleko in med, marveč ga pogreza v nove težkoče in temne čeri življenja.

Kaj pa je zgradil liberalizem? Prav ozko in trhalo brv, ki ne zdrži prav nikdar večjega števila ljudi, marveč le poedinca. Pri njem se družba potaplja v sredino socialnega zla, posameznika pa zdržuje na ozki brvi in ga dviga na svet vsega blagostanja.

Kolikšno umetnost in strokovnost je pokazal v tej rešitvi tudi fašizem, vidimo dovolj jasno tam, kjer se uveljavlja. Vsemu z železno roko vrat zavije, kar z njim ne pleše. Bo umevno, da se pod njim nezadovoljstvo širi in z njim še marsikaj.

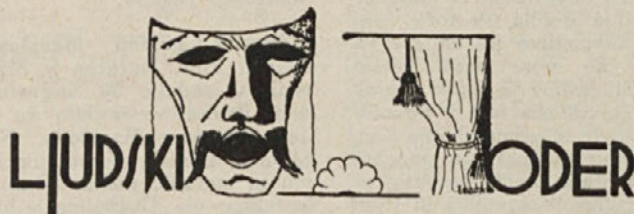
Pa kaj bom dalje slikal te mostove! Vsi vidimo, da so si zelo podobni. Vsi so se dosedaj izkazali na dejstvih kot nezdržljivi.

Mi moramo graditi nov most! S trdnjšimi temelji, s široko prostranostjo. Ali imamo orodje in material za to? Imamo ga! Nauk sv. Cerkve, papeški okrožnici »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno« nam dasta vse! Ne iščimo načrtov za rešitev socialnih in gospodarskih problemov v debelih knjigah zmotnih sociologov, zmotnih gospodarskih strokovnjakov in ne hodimo v skladišča raznih koristolovcev dvigati materiala za reformo in prevrat. Nauk sv. Cerkve in papeški pismi bodita naše navodilo, kot v načrtih, še bolj v dejanjih. V njih je poudarjena ona velika ideja in zapoved pravičnosti in ljubezni do bližnjega, ki sta edini ladji rešitve potapljajočega se človeštva, iz vsega vladajočega materialnega in duhovnega zla.

Ce nas torej pritiska to ali ono zlo ali gorje, ne hodimo nikdar proč od Luči in Resnice. V obeh je zapisana sveta Pravica. Spoznavajmo jo! Navzemimo se duha prave krščanske ljubezni in usmiljenja ter v dejanjih najmanjših oblik jo izkazujemo svojemu sotrpinu. Krščanska ljubezen v delih usmiljenja je oni most, po katerem se edino zamore izpeljati človeška družba v vseh časih v deželo boljšega življenja. Saj opominja pesnik:

Za vse je svet dovolj bogat
in srečni vsi bi bili,
ko kruh delil bi z bratom brat
s prav srčnimi čutili...

Gašparič.

Režiser. Režiser je gonilna sila vsega dela na odru. Njegovo delo je razdeljevanje vlog, skrb za redne vaje in sploh za vse, kar je potrebno za dobro pripravo na predstavo. Vlogo in naloge režiserja mnogi zelo ozko pojmujejo. Mislijo, da je dovolj, če režiser igro izbere in potem skrbi, da vsak igralec svojo vlogo na pamet zna. Nikakor! Režiser mora, predno je začel z razdelje-

vanjem vlog, igro sam proučiti, premisliti, komu da katero izmed vlog, v duhu igro gledati na odru, proučiti vprašanje oblek in maske itd. Režiser mora misliti na scenerijo in na vse okolščine, ki pripomorejo, da se igra dobro izvede. — Režiser mora torej odersko delo, igro, spraviti na oder vsestransko dobro. Predvsem je treba, da je igra vsebinsko dobro podana.

Posamezne nastopajoče značaje mora dobro izvežbati, da bodo res podali vlogo tako kakor to hoče pisatelj igre, oziroma vsebina igre. To imenujemo notranjo režijo. Zunanja režija je pa ves ostali okvir igre, scenerija, maska, obleke, luči in drugo. Tudi v tem oziru mora režiser premisliti, kaj bo najbolj učinkovito in primerno. Kmečka soba ne sme biti opremljena po gosposko, v gosposko sobo ne sme priti kmečko pohištvo, berača ne bo igral velik človek z močnim glasom, nežne dekliške vloge ne močna in debela ženska itd. — Vse te stvari, ki zadevajo notranjo in zunanjo režijo, torej igranje samo in ves okvir igranja, mora režiser najprej v duhu doživeti, premisliti, potem pa iti na delo. Igralci bodo čutili, da režiser svoje delo razume, da si je na jasnem, kaj hoče in kako treba. Uspehi bodo potem pri predstavi čisto drugačni kot so takrat, če režiser misli, da je opravil vse, če je pri vajah šepetal in pošiljal ljudi na oder. Zato, režiserji, skrbno, ali pa — nič!

Igralec.

Slehnik. V Ljudskem vrtu v Mariboru je dne 8. in 9. avgusta igral Ljudski oder

v Mariboru verski misterij »Slehnik«. Stari Hofmanstalov misterij, ki ga je mojstersko prevedel v slovenščino O. Zupančič, je Ljudski oder v spretni režiji tov. Eichmeistra obakrat igral v splošno zadovoljstvo. Igra, scenerija, luč, vse je bilo dobro zamišljeno in pripravljeno. Ljudski oder v Mariboru je s to predstavo zopet dokazal, da se zaveda svoje misije, ki jo ima kot centrala naših ljudskih odrov na Štajerskem. — Priporočamo našim odrom, da »Slehnika« igrajo, pa ga tudi vestno pripravljajo. Dela in skrbi je veliko, velik je pa lahko tudi uspeh.

Naše igre. Fantovski odsek prosvetnega društva v Mariboru, Koroška cesta 1, ima na razpolago misijonsko igro v treh dejanjih in treh slikah: »Gospodova žrtve«. Igra je primerna za misijonske proslave. — Za predstoječo sezono priporočamo našim odrom novo igro v štirih dejanjih: »Osojski mutec«, ki jo je po znani narodni legendi napisal Anton Brumen iz Maribora, ki igro izposojuje ter daje tozadevna dovoljenja in pojasnila. Odri, sežite po njej!

Po olimpijadi. Olimpijskih iger in nastopov v Berlinu je konec. Bila je to brez dvoma prireditelj športnikov in telovadcev, ki se ne da primerjati z nobeno enako prireditvijo našega časa. Nemčija je odnesla največ točk, največ zlatih, srebrnih in bronastih kolajn. Dobila je 181 točk, Združene države 124, Italija 47, Finska 39, Francija 39, Jugoslavija 2. Nasproti bratski Češki, ki je dobila 19 točk, smo daleč zadaj. — Razumljivo je, da država, ki je še mlada, ne more imeti takšne športne preteklosti kakor jo imajo starejše države. Šport je pri nas šele v povojih. V telovadbi radi ovir in pomanjkanja konkurence ne moremo računati na posebne uspehe. Radi tokratnih malih uspehov pa ne smemo kloniti glav. Telovadba in šport bosta v naši državi, ki ima še dosti naravnih nepokvarjenih sil, doživela gotovo svoj razmah. Zavedati se pa moramo, da telovadba in šport, ki jih sprejmejo tudi širše plasti naroda, moč naroda dviga in njegovo zdravje krepi. Postati morata to-

rej splošna narodna zadeva, vendar tako, da bo disciplina in plemenito stremenje našlo svojo primerno mesto v telovadbi in športu. Če v obeh ni duha, je vse usmerjeno samo v živalsko moč in surovost. Katoliška mladina je poklicana, da telovadbi in športu posveča svojo pozornost in oboje goji v duhu stremjenja po zdravju in življenjskem veselju. T.

Športni nastop Maratona. Slovenski športni klub Maraton v Mariboru je priredil v nedeljo 30. avgusta svoj športni dan. Prireditelj je bila na Livadi, športnem prostoru Maratona. Nastopali so v teku, v skokih, v rokoborbi, v kolesarjenju in metanju diska. Lepo število fantov je tekmovalo. Disciplina je bila vzorna, vedenje fantov-športnikov plemenito in tovariško. Maraton je tokrat pokazal, da trenira in dela. Upajmo, da bo delo Maratona našlo odmev med našimi fanti in jih spodbujalo k smotrnemu športnemu delu.

Kdor prenaša trpljenje, nosi krono. Ti vidiš samo trnje in ne vidiš rož. Wibbelt.

»Naš dom«,
(Castor & Polux; 25 točk.)

21	45	32	54	57	43	R
43	R	33	22	R	44	55
B	31	34	B	34	12	13

Rešitev ugank je poslati do 28. septembra na naslov: Ugankarski striček »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 1. — Dva, ki bosta izžrebana, dobita nagrado.

Rešitev ugank v avgustovi številki »Našega doma«.

1. Spomenik: Slava Slovencev so imenitni možje, kateri ljudem s svojo učnostjo in čednostjo svetijo kakor zvezde na jasnem nebu. Slomšek.

2. Seznam časopisov: Naš dom.

3. Črkovnica: Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi, a delo in trud ti nebo blagoslovi. S. G.

4. Skrit pregovor: Kdor išče, ta najde.

5. Dopolnilna uganka: Kdor resnico ljubi, ušes ji ne maši; kdor jo sovraži, zaveže še oči.

Prav so rešili: Jug Franjo (4); Angela Pečnik (4); Franc Sodja (5); Anton Cesar (5); Jožef Sodja (5); Jožef Mlakar (5); »Mariborski firbeci« (5); Lojze Sotošek (1); Milena Zabukovec (1); Francka Vavpotič (2); »Rudi iz Lotmerka« (2); Tone Ča-

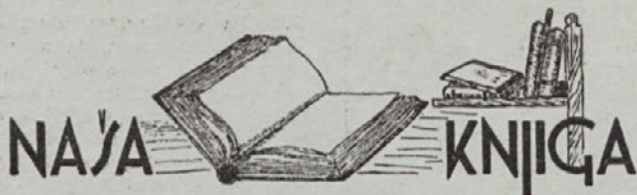
re (5); Janko Leber (5); Franci Vake (4); Ivan Verjak (5); »Masa« Zorko (2).

Izžrebana sta bila: Anton Cesar, Jereka 2, p. Boh. Bistrica in Franci Vake, Maribor, Slomšekov trg 16.

Mojim ugankarjem in ugankaricam: Pasjih dni je že konec. Zato se je Ugankarski striček vrnil z »somerfriša«. Med tem časom se je nabralo v predalu mnogo pošte. Prvo, kar sem ugotovil, ko sem prišel nazaj v svojo rezidenco, je bilo, da so mi mišji pregledale moj koš. V skrbem sem, kam bom odslej metal ugankarske prispevke mojih ugankarjev. Razpisujem natečaj za napravo novega koša. Koš mora biti dovolj globok in širok ter iz nezgorljive tvarine. Umetniki, na plan, da pripomorete Ugankarskemu stričku do novega koša. — V mojem nabiralniku se je zopet nabralo za zvrhan koš novic. Najvažnejša je pač ona, ki pove, da so se JNSarji zopet posvetovali. No, taka posvetovanja pač nikomur ne škodijo, koristijo pa še manj. Ugankarski striček, ki je dobrega srca, želi, da bi se še dolgo, dolgo posvetovali, tako dolgo, dokler ne bode kralju Matjažu brada zrastle devetkrat okoli mize. — V Berlinu so bile onile mesec velike olimpijske igre. Na teh igrah so se delile zmagovalcem zlata, srebrne in bronaste medalje. »Jugosloveni« so prinesli domov eno samo srebrno medaljo, ki nas je stala 570.000 Din! Kajneda, to niso mačje solze. Ugankarski striček bo predlagal na merodajnem mestu, da dobe taki tekmovalci v bodoče bolj primerno »vitezko« nagrado. — Jugoslovanske zavarovalnice so odpovedale zavarovanje zoper ožjen vsem krajevnim, okrajnim in banovinskim organizacijam JNS. To pa zaradi tega, ker vedo, da bodo pri prihodnjih občinskih volitvah vse pogorele. — Osnovale se je podporno društvo za podpiranje propadlih kandidatov pri občinskih volitvah. Sprejmejo vsakega ki je izgubil zaupanje ljudstva. Članarine ne bo treba plačevati, ker še imajo baje nekaj v »zalogi« od takrat, ko so bili pri jaslih... — Tone Čare: Veš kaj, to pa je že od sile. Zadnji dan avgusta, ko Te je Lukamatija potegnil v Kranj, je bila tu silna povođen. Park in »Trije ribniki« so bili pod vodo. Vzrok? Strokovnjaki so ugotovili, da se je zamašil kanal pri »Lovskem domu«. Zakaj? Morda bi znal razvozljati to uganko Ti? Striček, ki ima dober nos, pravi: »Solze, he, he!« — Rudi iz Lotmerka: Pritožuješ se, da še nisi dobil nagrade. Imej usmiljenje z atom Žrebom. Saj veš, če je človek star, dobi luknjičast spomin. Ata Žreb so pozabljivi. Baš včeraj so v svoji pozabljivosti zagrešili škandal, kateremu se je cel Maribor smejal. Na svojo častljivo plešo so

poveznili mesto cilindra — star pisker. Onile dan pa so cel popoldan iskali pipo. Šele zvečer so ugotovili, da so jo ves čas nosili v čeljustih. Torej, da Ti nagrada ne odide, bom pocukal g. Žreba za brado in

mu zagrozil z izobčenjem iz čestite ugankarske družbe. Boš videl, da bo zaleglo! Vse cenjene ugankarje in globoko spoštovane gospodične ugankarice lepo pozdravlja Ugankarski striček.

II. euharistični kongres za Jugoslavijo. Leta 1935. V založbi kongresnega odbora je pred kratkim izšla knjiga pod gornjim naslovom, ki bo dragocen pisan spomin na lepo uspeli euharistični kongres, ki je bil preteklo leto v Ljubljani. Posebno je bil pomemben radi tega, ker se ga je udeležil kot papežev odposlanec poljski kardinal Hlond. Divili smo se lepi organizaciji in pa veličastnemu poteku kongresa. — Imenovana knjiga, ki jo je tiskala Misijonska tiskarna v Domžalah, je delo, ki je vredno svoje cene. Knjiga obsega 707 strani in ima 88 slik. Ta knjiga, ki sedaj stane

130 dinarjev, bo vsakemu dragocen spomin na kongres, obenem pa vzpodbuda za delo. Priča bo, da je slovenski narod Bogu zvest in da je ta močna vera jamstvo njegovega obstoja in zmage za pravico in resnico. — Knjižnice, pa tudi posamezniki naj knjigo naročijo, ker je vredna svoje cene.

Naše igre. Naši odri bodo gotovo igrali. Gledajo naj pa, da ne bodo igrali preveč in preslabo. Obrnite se na Ljudski oder v Mariboru, ki vam bo dal na razpolago primerne igre. Gotovo pa igrajte v »Našem domu« priobčene igre »Izgubljena ovca« in »Podrti križ«, ko bo cela izšla.

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR

ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE

EDINO LE PRI

**VZAJEMNI ZAVAROVALNICI
V LJUBLJANI**

ZAVARUJE: POŽAR — VLAM — NEZGODE

KASKO — JAMSTVO — STEKLO

ZVONOVE — ŽIVLJENJE

KARITAS

Podruž. Celje: Palača Ljudske posojilnice

Glavno zastopstvo: Maribor. Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari

Izdaja Konzorcij Našega doma. — Urejuje in predstavlja lastnika dr. Josip Meško. — Tiska Tiskarna sv. Cirila, predstavnik Albin Hrovatin. — Vsi v Mariboru.